

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ДОСВІД ОКРЕМИХ КРАЇН ТА МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ

БАНДУРКА Сергій Сергійович - аспірант кафедри правового забезпечення господарської діяльності Харківського національного університету внутрішніх справ

УДК 346.2

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4826-5799>

Исследуется экономическая безопасность как составляющая национальной безопасности и условие развития предпринимательства. Рассматривается опыт правового обеспечения безопасности предпринимательской деятельности в Соединенных Штатах Америки, Франции, Германии, Испании, Японии, Китае, Казахстане, Белоруссии и России, практика которых свидетельствует, что вопросы социально-экономической безопасности бизнеса тесно связаны с законодательным обеспечением рыночных условий хозяйствования. Доказано, что в условиях евроинтеграции и глобализации традиционные ценности и национальные интересы являются основой развития предпринимательства и определяется ведущая роль государства в регулировании безопасности предпринимательской деятельности. Выявляются средства обеспечения экономической безопасности предпринимательства, способствующие совершенствованию хозяйственных отношений в Украине и характеризуются условия обеспечения экономической безопасности предпринимательства.

Ключевые слова: предпринимательство, безопасность, административно-правовое обеспечение, экономическая безопасность, безопасность предпринимательской деятельности, физическое лицо-предприниматель, международный опыт предпринимательства.

Вступ

В умовах стрімкого розвитку євроінтеграційних процесів та глобалізації для економічного розвитку України важливого значення набуває використання досвіду країн світу

щодо правового регулювання безпеки підприємницької діяльності. У ринкових умовах господарювання економіка країни спирається на організовану та стабільну діяльність як великих підприємств, так і фізичних осіб-підприємців, виробництво яких становить переважний обсяг валового внутрішнього продукту країни, і тому потребує стабільних умов розвитку та захисту. Актуальним стала потреба в розробці правових засад національної безпеки, яка включає в себе політичну, економічну, воєнну, екологічну, інформаційну, гуманітарну і інші види безпеки.

Поняття економічної безпеки, як свідчать наукові публікації, з'явилося ще при становленні капіталістичних відносин у європейських країнах та зводилося до забезпечення добробуту та безпеки суб'єктів господарювання. Так, у своєму трактаті «Про суспільний договір» Ж.Ж. Руссо наголошував, що найважливішою турботою держави є турбота про самозбереження і безпеку. У той час поняття «безпека» означало «стан, ситуацію спокою, що з'являється в результаті відсутності реальної небезпеки, а також наявність матеріальної організаційної структури, яка сприяє створенню та підтриманню даної ситуації» [1].

Надалі вивчення проблеми економічної безпеки базується на розуміннях суспільства, як цілісного організму, що повинно функціонувати з метою підвищення суспільного добробуту і з розвитком конкуренції, монополізму та капіталізації господарських відносин потребує відповідних захищених законом

умов та централізованого регулювання. Постає питання про адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності з метою створення умов захищеності і стимулювання розвитку.

Стан наукової розробленості теми

Досвід правового забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності в зарубіжних країнах та можливості його використання в Україні в свій час досліджували І.В. Грищенко, С.П. Пономарьов, І.І. Плохой, В.В. Галунько, О.П. Гетьманець, Лекарь С.І. та інші вчені, але їх увага була зосереджена на загальних питаннях адміністративно-правового регулювання підприємництва, а питання забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності знайшли лише фрагментарне висвітлення. Дослідження правового забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності в Україні залишається, як ніколи, актуальним, а досвід окремих зарубіжних країн може бути корисним при реалізації різних заходів з забезпечення такої безпеки.

Мета і завдання статті

На підставі досвіду окремих країн світу щодо правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності визначити шляхи удосконалення адміністративно-правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу

Досліджуючи проблематику безпеки підприємницької діяльності, В.Ф. Грищенко, І.В. Грищенко та О.А. Самофалова дійшли висновку, що «безпека підприємницької діяльності є базисом, фундаментальною основою забезпечення національної безпеки» [2]. Підприємництво як юридичних так і фізичних осіб, не може бути успішним у досягненні поставлених цілей (прибутку чи іншого економічного чи соціального ефекту) без забезпечення належної безпеки підприємницької діяльності.

С.П. Пономарьов, як і І.І. Плохой, зазначають, що загальне поняття безпеки полягає у відсутності неприпустимого ризику, пов'язаного із можливістю заподіяння будь-

якої шкоди життю, здоров'ю та майну громадян, навколишньому природному середовищу, в реалізації комплексу заходів; у використанні людських і матеріальних ресурсів, які призначені для запобігання такої шкоди; у захищеності населення, об'єктів довкілля, суспільного і державного майна від небезпеки при надзвичайних ситуаціях; у безпечній експлуатації обладнання, споруд, механізмів, що усуває загрозу для життя, здоров'я та інтересів людини, навколишнього середовища та об'єктів господарювання [3, с. 17-18; 4, с.62-65].

Вивчаючи правові умови забезпечення безпеки підприємницької діяльності В.В. Галунько визначає елементи адміністративно-правової охорони та захисту підприємництва, як важливої умови економічної безпеки країни [5, с. 247;265].

Говорячи про адміністративно-правовий механізм забезпечення економічної безпеки, С.І. Лекарь зазначає, що останній «представляє собою систему адміністративно-правових засобів, за допомогою яких здійснюється державний вплив на суспільні відносини у процесі реалізації державної економічної політики з метою їх приведення у відповідність до цілей і задач забезпечення економічної безпеки держави, покладені на уповноважені державні органи» [6, с. 33].

Отже, підприємець, як особа, що виконує свої функції в суспільному виробництві, повинен керуватися певною державною стратегією та спиратись на матеріальне забезпечення добробуту населення в країні, де існують ринкові умови господарювання. На особу-підприємця, з одного боку, має бути знижений тиск з боку держави для її вільного розвитку, а з іншого, в умовах загострення конкурентної боротьби та інших факторів повинно поширюватися правове поле захищеності. Держава виступає гарантом розвитку підприємництва, а фізична особа-підприємець виступає саме як гарант соціально-економічної безпеки цивільного соціуму і безпеки держави.

Проте діяльність фізичних осіб-підприємців знаходиться на високому ступені уразливості, яка проявляється в конкуренції та в наявності різних дестабілізуючих факторів. За даними Світового банку, з новозареєстрованих осіб-підприємців продовжує працю-

вати протягом року приблизно 50%, через 3 роки – 28%, а через 5 років продовжує діяльність не більше 3%. При цьому кількість зареєстрованих підприємців залишається незмінною або зростає. Замість ліквідованих суб'єктів господарювання постійно реєструються інші [6, с.36]. Зіставлення даних про реєстрацію підприємців з відносною стабільністю і їх загальною чисельністю і обсягами виробництва вказують на високу інтенсивність внутрішніх реорганізаційних процесів всередині сектора підприємництва, що сприяють оптимізації використання і їх потенціалу в сучасних економічних умовах. Проведені дослідження вказують на те, що суб'єктам підприємницької діяльності необхідно розробляти стратегію регулювання економічної безпеки, використовуючи всі необхідні засоби.

Серед основних проблем економічної безпеки фізичних осіб-підприємців можна виділити низьку ефективність їх діяльності, недосконалість податкової системи країни, нездорову конкуренцію, відсутність високопрофесійного кадрового потенціалу.

Саме тому розгляд та сприяння покращенню умов безпеки особи-підприємця є дуже актуальним проблемним питанням, яке включає в себе цілу низку різних мір протидії загрозам такої діяльності. Адміністративно-правова безпека підприємницької діяльності, зокрема і фізичної особи, на нашу думку, тісно пов'язана з поняттям «економічна безпека держави». Тільки в державі, яка ставить перед собою цілі бути безпечною для фізичних осіб-підприємців, створюються максимально сприятливі умови.

Оскільки в країнах з економічною стабільністю існує досить великий позитивний досвід щодо питань національної економічної безпеки, у даний час зарубіжний досвід регулювання економічної безпеки представляє безперечний інтерес. Розглянемо на прикладі деяких країн різні аспекти забезпечення економічної безпеки, які можуть представляти інтерес для вітчизняних підприємств.

Дієва система нормативно-правового регулювання є основою системи економічної безпеки різних країн, про що свідчить хронологічна інкорпорація основних законодавчих актів у сфері забезпечення економічної безпеки, що надана у праці Л.О. Корчевський [7]. Виділяючи взаємозв'язок між розвитком підприєм-

ців та рівнем їх економічної захищеності, в тих країнах, де існує більш стабільна економіка, можливо стверджувати, що за останній період більшість адміністративно-законодавчих обмежень було скасовано, введено стимулюючу функцію оподаткування та створено сприятливі фінансово-економічні умови для інвестицій та розвитку підприємництва. Такі заходи дали країнам Західної Європи та Японії вийти в лідери в питаннях розвитку підприємницької діяльності та посісти перші місця у світових рейтингах за показниками адаптації осіб-підприємців у правовій та економічній сфері. Цим пояснюється інвестиційна привабливість їх підприємств. На підставі наданих у працях Л.О. Корчевською та С.І. Лекарем даних можливо стверджувати, що національна економічна безпека спирається на нормативно-правову базу, яка встановлює основні принципи підприємницької діяльності та визначає відповідальний орган влади, який керує цією діяльністю та відповідає за рівні правові умови розвитку всіх суб'єктів господарювання. Так, у Сполучених Штатах Америки з метою відтворення суспільного виробництва та виходу з економічної кризи президент Т. Рузвельт з самого початку свого правління затвердив 15 законодавчих актів, у яких відійшов від практики невтручання країни в ринкові відносини і запропонував об'єднати підприємницьку діяльність з державним регулюванням господарських процесів підприємництва. Основою такої тактики була необхідність покращення соціального стану американського суспільства, бо економічні інтереси підприємств пов'язані з соціальною політикою держави. Для узгодження питань у цьому руслі президент Т. Рузвельт у червні 1934 р. вирішив затвердити ряд відповідних законів та створити федеральний комітет з економічної безпеки (The Economic security Act of 1935) та соціального захисту населення (The Social Security Act of 1935) [8, 105-106].

Найважливішою та незмінною складовою загальнонаціональної безпеки Сполучених Штатів виступає безпека економіки, що встановлено на законодавчому рівні. Серед найбільш значимих американських законів було прийнято ряд законів, які наведені в таблиці.

На прикладі даних, що наведені у таблиці, можливо стверджувати, що законодавче

**Законодавче забезпечення підприємництва у
Сполучених Штатах Америки на кінці 20 та початку 21 сторіччя.**

Рік	Назва закону	Оригінальна назва	Основні положення закону
1996	Закон про економічну безпеку	The Economic Security Act	Визначив основні питання економічної безпеки загального характеру
1999	Закон про освіту для економічної безпеки	The Education for Economic Security Act	Дозволив підвищити ефективність американської освіти і науки.
2001	Закон про економічну безпеку та відтворення	The Economic Security & Recovery Act of	Відкоригував питання податкового законодавства, визначив основні напрями розвитку національної економіки, створення сприятливого митного клімату
2002	Закон про створення нових робочих місць і економічну безпеку	Job Creation and Economic Security Act	Регулював питання подолання безробіття, ринку праці, економічного та соціального захисту населення

забезпечення економічної безпеки країни пов'язано з державним регулюванням ринкової економіки шляхом встановлення умов оподаткування, митної політики, політики цін та тарифів, рівня інфляції, безробіття, політики освіти та науки, тобто з основними показниками рівня розвитку країни, як умови розвитку підприємницької діяльності.

Досвід Франції свідчить, що питання соціально-економічної безпеки бізнесу тісно пов'язані з законодавчим забезпеченням ринкових умов господарювання. Наприкінці 90-х років уряд Франції затвердив серію нормативно-правових актів щодо покращення соціально-економічного стану безпеки суб'єктів підприємницької діяльності. Це було вкрай необхідним у зв'язку із інтеграцією Франції до Європейського Союзу. Соціально-економічна безпека у Франції наприкінці XX століття регулювалась в трьох напрямках:

- законом було визначено захист майна підприємців та їх інтелектуальної власності, а також захист систем інформації та управління, які належать підприємствам, тобто захист всіх активів підприємств.

- наступним кроком стало впровадження постійного моніторингу конкурентів на внутрішньому та зовнішньому ринках та визначення основних критеріїв, за якими підприємці поступаються конкурентам.

- останнім кроком було врегулювання кризових явищ з двох боків – державою та фахівцями підприємств. Особу увагу відводили пошуку та своєчасному уникненню загроз,

що виникали внаслідок неефективних управлінських рішень через відсутність необхідної інформації, потрібної для керівництва підприємством [9, с.30].

Підтримку економічної безпеки французьких підприємців на належному рівні забезпечувала дворівнева система. На першому рівні були управління, створені при Міністерствах, з підтримки соціально-економічної безпеки підприємств. У їх обов'язки входило захист підприємств та своєчасне забезпечення керівництва необхідною інформацією щодо можливих економічних загроз. Другий рівень становили кваліфіковані фахівці з митниці, яких було сформовано в управління при державному казначействі, для підтримки соціально-економічної безпеки підприємств [8, с. 105].

В Італії, Великобританії та Іспанії напрями по забезпеченню соціально-економічної безпеки підприємств були тотожними. Дієва та впливова система соціально-економічної безпеки підприємств в цих країнах ґрунтується на сталій нормативно-правовій базі. Таким прикладом виступає Іспанія, у якій закон «Про вдосконалення і захист національної промисловості» [10] забезпечив стабільність соціально-економічної безпеки компаній. В Італії підтримуються державою закордонні особи-підприємці, які є залежними від товарів та послуг італійських підприємств.

Японія була першою країною Далекого Сходу, яка вдало продемонструвала вміння пристосовувати світовий досвід до умов азі-

атського суспільства, його національних інтересів. Японський уряд зрозумів, що в сучасних економічних умовах, коли відбувається глобалізація економіки, загострюється конкуренція, державної підтримки та допомоги потребують, перш за все, підприємства малого та середнього бізнесу [11].

Потрібно наголосити на тому, що японцям вдало вдається підтримувати основи своєї культури, традиційних інститутів і відносин, видозмінюючи їх лише в тій мірі, у якій цього вимагають завдання підвищення ефективності і конкурентоспроможності країни та її підприємств у постіндустріальну епоху і період глобального розвитку. Особлива увага приділяється культурі управління та макроекономічного регулювання. Важливим елементом пристосування японської економіки до нових умов став перехід (при збереженні контролю) ряду виробничих потужностей за кордон в країни з великими ринками, з більш дешевою робочою силою і сприятливими валютними курсами. Японія перетворилася на найбільшого у світі кредитора, має друге місце (після КНР) по запасах золотовалютних резервів [11, с.18-19].

У науковій літературі підкреслюється, що японцям властивий подвійний світогляд: адаптація до західного способу життя і в той же самий час захист національних цінностей і звичаїв. Тому часто виникає ситуація, коли модель поведінки, вигляд, одяг запозичені, а мотивація основних життєвих принципів традиційна. На роботі і в політиці зовні японець може вести себе «по-європейськи», але внутрішньо знаходиться в системі традиційних цінностей. Японські підприємства формуються на основі двох основних принципів щодо питань економічної безпеки: по-перше, розвиток економічної стабільності країни; по-друге, створення такого внутрішнього середовища, яке б сприяло покращенню національних інтересів країни [11].

Японія має певні притаманні тільки їй національні особливості, малу кількість іноземних інвестицій, відносно закритість японського суспільства, що впливає на внутрішню політику економічної безпеки підприємств. Загальна доктрина національних інтересів Японії була сформована ще у 70-х роках двадцятого століття і охоплювала національну

безпеку як комплексне явище, тобто це і: суспільна безпека, військова безпека країни та зовнішньоекономічна стабільність.

У наукових дослідженнях при вивченні досвіду впровадження правових заходів забезпечення розвитку підприємницької діяльності звертаються до сучасного досвіду Китаю. Відмічається, що останнім часом цій країні належить вагомe місце не лише в регіональному, але й у світовому масштабі і що специфіка китайської економіки, унікальне місце розташування країни, яке допомагає їй у загальносвітових господарських зв'язках, додають особливий «колерит» загальним для всього світу економічним питанням у китайському сприйнятті [8]. Це відноситься, зокрема, і до проблеми економічної безпеки, яка для КНР є вельми актуальною.

У дослідженнях відмічається, що в основі китайського трактування економічної безпеки лежить «економічний суверенітет», особливо незалежність в ухваленні рішень. Проте в сучасній КНР, на думку китайських науковців, «немає приводів для оптимізму». Економічний суверенітет знаходиться під тиском «потужних груп інтересів, особливо зарубіжних». Забезпеченість Китаю ресурсами «на душу населення» також є значно нижчою світових показників. Промисловість знаходиться у залежності від іноземного фінансового капіталу, який «вичавлює її прибутки» [8; 10]. Головні загрози для Китаю знаходяться в області економічного суверенітету. Для країн, що постійно розвиваються, зокрема Китай, економічна безпека краще всього визначається як здатність забезпечувати поступове зростання життєвих стандартів усього населення через національний економічний розвиток при збереженні економічної незалежності. Іншими словами, в економічній безпеці є дві сторони «медалі»: конкурентоспроможність і незалежний економічний суверенітет [10].

Уряд Німеччини, як свідчать наукові джерела, сприяє економічній безпеці підприємства через систему соціального страхування. Основні напрямки держави в цьому контексті базуються на дієвих законах [10]. Національна політика держави базується на гарантіях прав громадян, економічній та соціальній справедливості, сприяючи добробуту населення та стримуючи розшарування сус-

пільства на заможних та бідних. Для досягнення належного рівня економічної безпеки німецьких підприємств, разом з власними охоронними структурними підрозділами та незалежними охоронними фірмами, створені державні охоронні агентства, які тісно співпрацюють зі службами федеральної розвідки щодо питань економічної безпеки підприємств.

На сьогодні країни Європейського Союзу у сфері впровадження науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт для підвищення рівня захищеності національних підприємств являються найвпливовішими конкурентами Америки та Японії.

Казахстан та Білорусь перейняли російський досвід стимулювання соціально-економічної безпеки підприємств.

Наприкінці ХХ століття Казахстан впровадив Стратегію соціально-економічної безпеки Республіки Казахстан та її підприємств, яка наслідувала російські принципи безпеки. Цей документ наводив як зовнішні, так і внутрішні джерела загроз діяльності підприємств. Виходячи з цього нормативного документа, і держава, і всі підприємства Республіки Казахстан повинні сприяти зниженню економічних ризиків, під контролем уряду.

Для досягнення економічної безпеки своїх підприємств, більшість країн із стабільною економікою інвестує в інноваційні проекти та сприяє розвитку науково-технічного забезпечення [8, с.111]. Значна кількість підприємств у розвинутих країнах керується принципами:

- наукові знання виступають ключем у забезпеченні майбутнє;
- сучасні технології створюють основу розвитку соціально-економічної безпеки;
- керівництво повинно стимулювати розвиток науки і технічного забезпечення.

В економічно розвинених країнах нормативно-правова база визначає об'єктивну реальність ризиків, які пов'язані із посиленням конкуренції та загостренням проблем ринкового середовища в різних сферах діяльності на внутрішньому та зовнішньому ринках. Для цього необхідно застосовувати відповідні організаційні та структурні заходи підтримки та забезпечення стійкості підприємств, виділяючи сектори малого і середнього бізнесу в сучасних складних умовах [11].

Аналіз зарубіжної практики організації підприємницької діяльності свідчить, що для підвищення адміністративно-правової безпеки українських підприємств дуже важливо враховувати міжнародний досвід саме через економічну безпеку. Зарубіжна практика показує, що можна організувати дієвий механізм економічної безпеки вітчизняних підприємств на базі ефективних дій розвинутих країн у галузі забезпечення економічної безпеки підприємств, а також беручи до уваги помилки, які були зроблені.

Висновки

Враховуючи зарубіжний досвід правового забезпечення підприємницької діяльності, слід зазначити, що найефективнішими засобами забезпечення економічної безпеки підприємств є: по-перше, ефективна нормативно-правова база в цій області; по-друге, досконалі, високотехнологічні засоби виробництва та умови праці, а також застосування інноваційних технологій для підвищення власної конкурентоспроможності; по-третє, вироблення державної стратегії по усуненню адміністративними засобами можливих загроз (економічних, екологічних, військових, техногенних тощо).

Вбачається доцільним проведення удосконалення умов підприємництва на двох рівнях – макро- та мікрорівнях. На першому треба застосовувати саме ту правову базу, яка б вдало забезпечувала безпеку осіб-підприємців, а також забезпечувало їх ефективну координацію. На другому рівні треба завжди удосконалювати виробничі та науково-технічні засоби виробництва, зацікавити осіб своєю продукцією та постійно слідкувати за виникненням можливих загроз та потенційних небезпек.

Література

1. Аніщенко І. В., Пінчук Ю. Б. Оцінка ефективності реалізації та фінансове забезпечення програм розвитку малого бізнесу в регіоні. *Економіка та держава*. 2005. № 10.- С. 29-33.
2. Грищенко В. Ф., Грищенко І. В., Самофалова О. А. Безпека підприємницької діяльності як складова національної безпеки держави, *Державне управління: удосконалення*

АНОТАЦІЯ

Правове забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності: досвід країн світу та можливості його використання в Україні.

Досліджується економічна безпека як складова національної безпеки та умова розвитку підприємництва. Розглядається досвід правового забезпечення безпеки підприємницької діяльності в Сполучених Штатах Америки, Франції, Німеччині, Іспанії, Японії, Китаю, Казахстану, Білорусії та Росії, практика яких свідчить, що питання соціально-економічної безпеки бізнесу тісно пов'язані з законодавчим забезпеченням ринкових умов господарювання. Доведено, що в умовах євроінтеграції та глобалізації традиційні цінності та національні інтереси є основою розвитку підприємництва і визначається провідна роль держави у регулюванні безпеки підприємницької діяльності. З'ясовуються засоби забезпечення економічної безпеки підприємництва, що сприяють удосконаленню господарських відносин в Україні та характеризуються умови забезпечення економічної безпеки підприємництва.

Ключові слова: підприємництво, безпека, адміністративно-правове забезпечення, економічна безпека, безпека підприємницької діяльності, фізична особа-підприємець, міжнародний досвід підприємництва.

та розвиток. 2015. № 12. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua>.

3. Пономарьов С. Адміністративно-правове забезпечення діяльності сектору безпеки і оборони України: монографія Харків: Майдан, 2018. 470 с.

4. Плохой І.І. Адміністративно-правові форми забезпечення органами державної влади громадської безпеки: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2010. 219 с.

5. Адміністративне право України: підручник: у 2 т. / В. В. Галуцько, В. І. Олефір, Ю. В. Гридасов, А. А. Іванищук, С. О. Короєд. К.: ХМД, 2013. Т. 1. Загальне адміністративне право. Академічний курс. 396 с.

6. Лекарь С. І. Структура адміністративно-правового механізму забезпечення економічної безпеки держави. *Європейські перспективи*. 2013. № 1. С. 33-36.

7. Корчевська Л. О. Міжнародний досвід формування інституціонально-правової осно-

ви безпекознавства. URL: http://ierjournal.com/journals/24/2016_4_Korchevska.pdf.

8. Лекарь С. І. Зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки держави: адміністративно-правовий аспект. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2012. № 4 (2). С. 103-111

9. Аніщенко І. В., Пінчук Ю. Б. Оцінка ефективності реалізації та фінансове забезпечення програм розвитку малого бізнесу в регіоні. *Економіка та держава*. 2005. № 10.- С. 29-33.

10. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення: монографія. Львів: Арал, 2008. 384 с

11. Денисенко М. П. Зарубіжний досвід регулювання економічної безпеки. *Інвестиції практика та досвід*. 2017. № 6. С.15-19

Bandurka S.S.

Legal support of economic security of entrepreneurship: the experience of the countries of the world and the possibilities of its use in Ukraine.

The study examines economic security as a component of national security and the condition of entrepreneurship development. The experience of legal security of entrepreneurial activity in the United States, France, Germany, Spain, Japan, China, Kazakhstan, Belarus, and Russia, which practice shows that issues of socioeconomic security of business are closely linked to the legislative provision of market conditions. It is proved that in the conditions of European integration and globalization, traditional values and national interests are the basis of entrepreneurship development and the leading role of the state in regulating the security of entrepreneurship is determined. The means of ensuring economic security of entrepreneurship, which promote the improvement of economic relations in Ukraine, are described, and the conditions for ensuring the economic security of entrepreneurship are characterized.

Key words: entrepreneurship, security, administrative and legal support, economic safety, business security, individual entrepreneurs, international entrepreneurial experience.